

Snøskred og ferdsel på snøscooter

Råd til deg som kjører snøscooter

92
2017

R
A
P
P
O
R
T

Rapport nr 92-2017

Snøskred og ferdsel på snøscooter

Utgitt av: Norges vassdrags- og energidirektorat

Redaktør:

Forfattere: Jan Arild Hansen

Trykk: NVEs hustrykkeri

Opplag:

Forsidefoto:

ISBN 978-82-410-1647-9

ISSN 1501-2832

Sammendrag: Snøskredvarslingen i Norge utgir varsler etter internasjonal standard. Formålet med varslingen er å unngå tap av liv og verdier som følge av snøskred. I denne rapporten gir vi de som kjører snøscooter gode råd om hvordan de skal håndtere snøskredfare

Emneord:

Norges vassdrags- og energidirektorat
Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstua
0301 OSLO

Telefon: 22 95 95 95
Telefaks: 22 95 90 00
Internett: www.nve.no

Kjører du snøscooter?

Foto: Johannes Brye

Da har du husket å kontrollere at snøscooteren fungerer som den skal, og at du har nok drivstoff på tanken.

Du har også sjekket kommunen sin nettside eller på Facebook om status på åpne skuterløyper i ditt område.

Dessuten har du pakket sekken med det du trenger for tur i tilfelle uvær.

Men har du husket å sjekke:

Sikkerhetsutstyr som skredsøker, spade og søkestang?

Værmeldingen og snøskredvarselet på Varsom.no?

Skaff deg utstyret

Først må du alltid ha med skredsøker, spade og søkestang på turen. Legg spade og skredsøker i sekken. Sjekk alltid batteriene på skredsøkeren, og ha den godt festet inn til kroppen.

Men en ting er å ha en skredsøker tett inn på kroppen. Noe annet er å kunne bruke den. Gjør det til en vane å øve på søk med sender/mottaker før hver sesong starter

Skaff deg kunnskapen

Kan jeg gjenkjenne skredterreng? Kan turen i dag resultere i at jeg og mine venner løser ut et snøskred?

Vet jeg hva jeg må gjøre om noen av mine venner blir tatt av snøskred?

Ta et skredkurs. Det er den beste måten å lære mer om snøskred, skredterreng og skredfarevurdering. Det er flere tilbydere av ulike skredkurs, både private aktører og frivillige organisasjoner. Et skredkurs gir deg også kunnskap og øvelse i det å gjennomføre kameratredning (bruk av skredsøker og hvordan søke i snøskred)

Du kan også lære mer om snøskred og kameratredning på varsom.no/Snøskredskolen, men husk at dette ikke erstatter et skredkurs.

Sett deg inn i vær- skredvarsel

Hvordan er værutsiktene i fjellet når du skal på tur? Har du sjekket skredvarselet for det området du skal ferdes i?

På nettsiden **yr.no** finner du værvarselet, og på **varsom.no** finner du skredvarselet.

Men husk at skredvarselet er et planleggingsverktøy og prognoser som gjelder for større områder. Varselet utarbeides ut i fra værdata og observasjoner i felt. Du må alltid foreta fornuftige valg ut i fra egne skredfarevurderinger når du er på scootertur.

Få oversikt

Kjører du i skredterreng? Ser du tydelige faretegn på skredfare? Kan du løse ut et skred langt over hvor du kjører?

Skredterreng= løsneområde + utløpssoner. Snøskred kan løsne overalt hvor det er snø og terreng over 30 grader.

Løsneområde er der skredet starter, mens utløpssoner er der hvor skredet glir ut og stanser.

Snøskred som har løsnet i løpet av det siste døgnet er et godt tegn på at det er betydelig skredfare eller høyere. Hold deg unna bratte hellinger og utløpssoner for snøskred.

Vær obs på terrengfeller som trange dalfører, under snøskavler, i nærhet til stup og i skog kan øke sjansen for å bli tatt av snøskred.

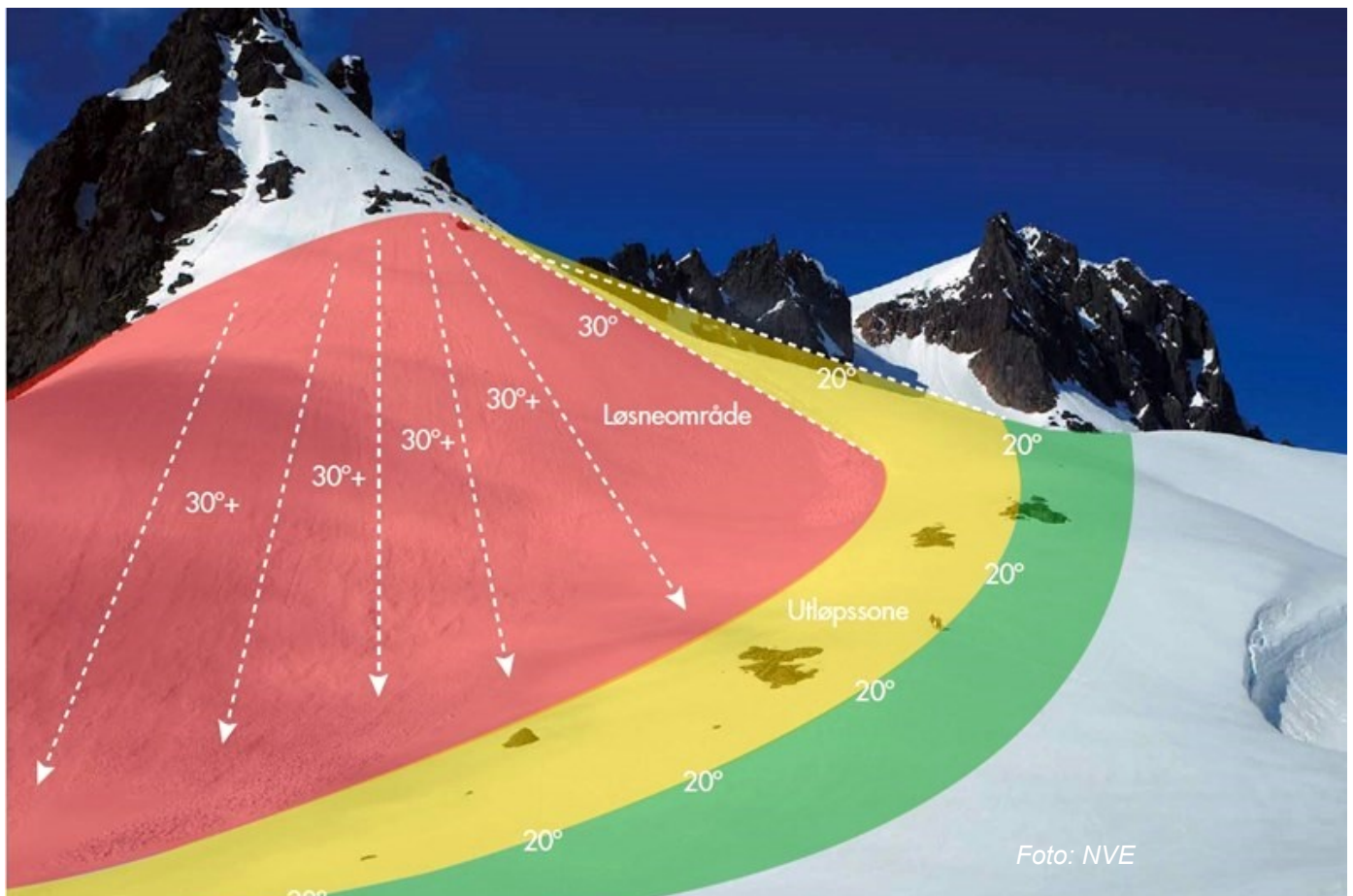
Kjøring med skuter er en større belastning på snødekket og dermed også mer sannsynlig å påvirke svake lag som ligger dypere i snødekket.

Det er faktisk mulig å fjernutløse skred langt over deg om forholdene ligger til rette for det. Dette er mulig om det eksisterer vedvarende svake lag i snødekket.

Vedvarende svakt lag oppstår under kalde værperioder, og ofte i snødekket. Slike lag kan være aktive i lange perioder, og ofte vanskelig å oppdage.

Tilstedeværelse og utbredelse av svake lag kommer frem i snøskredskredvarselet på varsom.no.

Om dette virker vanskelig, kan du lære mer om snøskred på varsom.no/Snøskredskolen

Gjør trygge valg

Hvor skal jeg stoppe? Hvordan skal jeg kjøre i en gruppe? Hva skal jeg gjøre om uhellet er ute?

Hold deg til etablerte skuterløyper. De aller fleste ulykker skjer etter kjøring utenfor løype. Dessuten er det ulovlig og reaksjonen er store bøter og mulig beslaglegging av snøscooteren.

Planlegg trygge steder for stans. Lær deg enkle grep for å måle bratthet slik utløpsso-
ne for snøskred? Forskning viser at utløps-
sonen aldri når en vinkel mindre enn om-
trent 20 grader fra toppen av løseområdet.

Tenk også nøye om hvordan du kjører i en gruppe. Krysser løypa i skredterreng så kjør en om gangen og stans utenfor utløpssoner.

Vær bevisst på hva du skal gjøre om noen skulle bli tatt av snøskred. Tenk først egen sikkerhet. Kan også jeg bli tatt av snøskred der hvor jeg står?

Ring straks 113 og meld fra om skredulykke om folk er tatt. Oppgi nøyaktig posisjon, hvor mange som er tatt og hvem nødetatene kan nå på stedet.

Husk at tid er en knapp ressurs, og muligheten for å overleve under snøen faller dramatisk etter 15 minutter.

Lær deg faregradene for snøskred

Hvor sannsynlig er det at snøskred kan ramme meg på scooteruren? Er det mulig at jeg kan løse ut skred der hvor jeg kjører?

Skredfareskala sier noe om sannsynligheten for snøskred. Skalaen går fra 1-liten til 4- stor. Faregrad 5- meget stor finnes også, men forekommer svært sjelden.

Men bruk av faregrad alene sier lite om snøskredfaren om du ikke kjenner til hva som er skredproblemet og hvor utbredt skredproblemet er.

Generelt kan vi si at du bør holde god avstand til utløpssoner ved FG 3, og styr unna bratt terreng.

Ved FG 4 er det oftest også sterk uvær, og du skal unngå alt skredterreng. Det beste er å la snøskuterer stå til at forholdene har stabilisert seg. Dette finner du enklest ut ved å se på snøskredvarselet på varsom.no.

Faregradskala for snøskred

www.varsom.no

Faregrad		Råd friluftsliv	Snøstabilitet	Skredutløsning
4 Stor		Ferdsl i skredterreng anbefales ikke. Skred som løsner av seg selv forventes. Unngå løse- og utløpsområder.	Omfattende ustabile forhold. Svake bindinger i de fleste brattheng.	Utløsning sannsynlig selv ved liten tilleggsbelastning i mange brattheng. Fjernutløsning sannsynlig. Under spesielle forhold forventes det mange middels store og noen store naturlig utløste skred.
3 Betydelig		Ferdsl i skredterreng krever solid kunnskap, erfaring i rutevalg og evne til å identifisere skredproblem. Generelt anbefales det å unngå terreng brattere enn 30 grader og holde avstand til utløpsområder.	Generelt ustabile forhold. Moderat til svake bindinger i mange brattheng.	Utløsning mulig, selv ved liten tilleggsbelastning i brattheng. Fjernutløsning sannsynlig. Under spesielle forhold kan det forekomme noen middels store og enkelte store naturlig utløste skred.
2 Moderat		Ferdsl i skredterreng krever kunnskap, erfaring i rutevalg og evne til å identifisere skredproblem. Generelt anbefales det å unngå terreng brattere enn 30 grader.	Lokalt ustabile forhold. Moderate bindinger i noen brattheng, for øvrig sterke bindinger.	Utløsning mulig, spesielt ved stor tilleggsbelastning i brattheng. Store naturlig utløste skred forventes ikke.
1 Liten		Enkelte spesielt utsatte områder vil kunne være skredutsatte. I disse områdene, vær oppmerksom på mulig skredproblem.	Generelt stabile forhold. Generelt sterke bindinger og stabilt.	Utløsning generelt kun mulig ved stor tilleggsbelastning i noen få ekstreme heng. Kun små naturlig utløste skred er mulig.
? Ikke vurdert		Ikke vurdert		

Faregrad 5 forekommer meget sjelden, men er viktig i beredskap for skred mot veg, bane, infrastruktur og bebyggelse. Ved grad 5 frarådes all ferdsl!

Brattheng er heng brattere enn 30 grader. En person gir liten tilleggsbelastning og en gruppe eller skuter gir stor tilleggsbelastning. Fareskalaen er basert på den europeiske faregradskalaen og gjelder for områder, ikke for den enkelte skredbane.

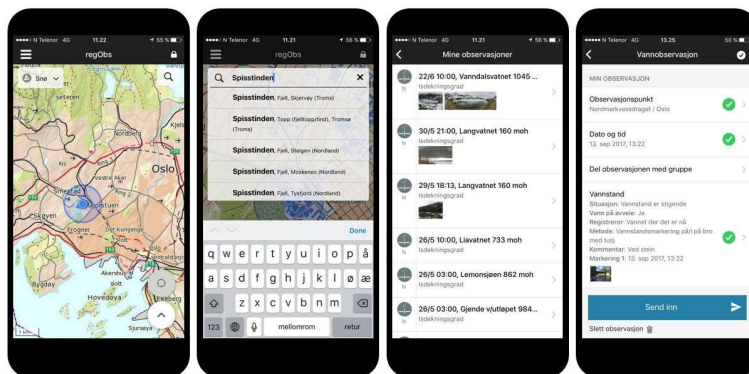
5 Meget stor		Ferdsl i skredterreng frarådes!	Ekstremt ustabile forhold. Generelt svake bindinger og svært ustabil.	Mange store, også svært store, naturlig utløste skred forventes, selv i moderat bratt terreng. Fjernutløsning meget sannsynlig.

Lær deg bruk av regObs

RegObs er en applikasjon som brukes for å registrere observasjoner i fjellet, det være seg snøskredaktivitet, faretegn eller observasjoner om snødekket for å nevne noe. Appen er utarbeidet av NVE sammen med Statens Vegvesen.

Du registrer deg som en bruker enten på nett, eller laster ned applikasjon på App store eller for Android.

Appen inneholder også bratthetskart med GPS funksjon som kan lastes ned gratis og brukes uten mobildekning. Kartet kan du bruke for å sjekke om du befinner deg i skredterreng.

10 gode råd for sikker ferdsel på snøscooter

1. Sjekk vær- og skredvarselet
2. Legg en plan for turen og velg terreng basert på snøskredvarselet.
3. Ha en plan B for tur. Dra heller på tur i slakere terreng.
4. Påse at alle i gruppa har med skredsøker, spade og søkestang.
5. Kjør en av gangen om dere skal ned eller opp en bratt side.
6. Kjør også en av gangen om dere skal krysse skredterreng.
7. Stans alltid i sikre områder hvor du ikke står i utløpssoner for snøskred.
8. Ha oppmerksomhet til terrenget over deg når du kjører.
9. Stans på trygge områder, og diskuter ruta videre for turen.
10. Ser du andre som setter seg selv- eller andre i farlige situasjoner, ikke vær redd å si i fra.

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Norges vassdrags- og energidirektorat

Middelthunsgate 29
Postboks 5091 Majorstuen
0301 Oslo

Telefon: 09575
Internett: www.nve.no